

Františkovo slovo

č.109

František - tisková konferenci při návratu z Arménie

Benedikt XVI.: Spíše než vatikánské zahrady je Vaše dobrota místem, kde bydlím a jsem chráněn

Papež: Církev je neustále pokoušena uzavírat se do sebe před nebezpečími

Papež: Ježíš od nás chce skutky milosrdenství

Skončilo zasedání všepřavoslavného sněmu

Zemřel Bud Spencer: Na kordy s každým, kromě Pána Boha

Benedikt XVI. vydá knihu paměti

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

František - tisková konference při návratu z Arménie

Promyslet jinou formu EU, být kreativní

Arménskému národu přeji, aby našel „spravedlnost a mír“, Evropě pak, aby dospěla k nové jednotě po brexitu, řekl papež František v dialogu s novináři během zpátečního letu z Jerevanu do Říma. Tisková konference se dotkla i dalších témat – od ekumenických vztahů a přítomnosti emeritního papeže ve Vatikánu přes ustavení komise o jáhenské službě žen až po termín „genocida“, který papež během arménské cesty opakovaně neváhal užít. První otázku jako obvykle kladl zástupce hostitelské země, Arthur Grygorian z arménské veřejnoprávní televize.

"Svatý otče, je známo, že máte arménské přátele a že jste měl kontakty s arménskou komunitou v Argentíně. Za poslední tři dny jste se takříkajíc dotknul arménského ducha. Co cítíte a vnímáte? Jaké poselství máte pro nás, Armény, a jak se modlíte za naši budoucnost?"

1. O vztahu k arménské mentalitě

Papež: „Hm, nejprve tedy myslíme na budoucnost a pak se vrátíme do minulosti. Přeji vašemu národu, který je velmi odvážný, spravedlnost a mír a také se za ně modlím. Modlím se, aby našel spravedlnost a pokoj. Víím, že mnozí na tom pracují, a velmi mne potěšilo, když jsem minulý týden uviděl fotografii prezidenta Putina spolu s arménským a ázerbajdžánským prezidentem, což znamenalo, že spolu přinejmenším mluví. **A co se týče vztahu k Turecku – prezident republiky o něm v uvítacím projevu jasně mluvil. S odvahou řekl: Hledejme shodu a odpuštění, hledme do budoucnosti. To je skutečně velká odvaha, protože váš národ hodně vytrpěl!** Obrazem arménského národa, který mi přišel na mysl, když jsem se dnes modlil, je skálopevný život a mateřská něha. Tento národ nesl kříže – avšak kříže z kamene, které jsou dodnes viditelné! – nikdy ale neztratil něhu, umění, hudbu – ony tak stěží pochopitelné čtvrttóny – a velikou genialitu... Národ, který ve svých dějinách hodně vytrpěl a pouze víra jej udržela na nohou. **Skutečnost, že Arménie byla první křesťanská země,** totiž není postačující – byla to první křesťanská země, protože jí Pán požehnal, protože měla svátce, svaté biskupy, mučedníky...Proto si v projevech odporu nasadila takříkajíc kamennou kůži, ale nikdy neztratila něhu mateřského srdce, protože Arménie je také matka. Tolik k druhé části otázky a nyní přejdeme k první. Ano, s Armény jsem měl mnoho kontaktů, chodil jsem na jejich bohoslužby. Měl jsem mnoho arménských přátel a – přestože to většinou ve volném čase nedělám – chodil jsem k nim na večeri – a ty jsou u vás vydatné! Jsem velkým přítelem jak arcibiskupa Kissaga Mouradiana z arménské apoštolské církve, tak katolického arcibiskupa Boghossiana. Jak jsem v té době pochopil, je pro vás důležitější příslušnost k arménskému národu, než příslušnost k jedné či druhé církvi. Dnes mne pozdravil jeden Argentinec z arménské rodiny, kterého tamní arcibiskup při bohoslužbě vždy posadil vedle mne, aby mi vysvětloval obřad anebo slova, kterým jsem nerozuměl."

S dalším dotazem vystoupila arménská novinářka Jeanine Paloulianová z listu frankofonní diaspory „Nouvelles d'Armenie“:

"Svatý otče, při ekumenickém modlitebním setkání jste mladé lidi vyzval, aby se zasadili o smíření Arménie s Tureckem a Ázerbájdžánem. Chtěla bych se vás zeptat – vzhledem k tomu, že se chystáte také do Ázerbájdžánu – jak nám Svatý stolec může konkrétně pomoci, abychom v tomto směru pokračovali. Jaká jsou tu konkrétní znamení? Učinil jste je v Arménii, jaká učiníte v Ázerbájdžánu?"

2. O smíření Arménie s Tureckem a Ázerbájdžánem

Papež: „K Ázerbájdžáncům budu mluvit o pravdě, o tom, co jsem viděl, o tom, co slyším. Samozřejmě je také povzbudím. Setkal jsem se s jejich prezidentem a mluvil jsem s ním. Řeknu jim také, že válčit kvůli malému kousku země – protože takový ve skutečnosti je – považuji za cosi obskurního. Říkám to ale všem – jak Arménům, tak Ázerbájdžáncům. Možná nemohou nalézt způsob, jak mír uzavřít, a na tom je třeba pracovat. Nevím, co více bych měl říci. Vyslovím to, co v onu chvíli budu mít na srdci, ale vždy z kladného úhlu pohledu, ve smyslu hledání řešení, která by byla průchodná a dovedla by dál.“

Poté se ujal slova Jean-Louis de la Vaissière z agentury *France Presse*, který promluvil také jménem Sébastiena Maillarda z deníku *La Croix*. Oba odcházejí z místa vatikánských korespondentů.

*"Chtěli bychom vám ze srdce poděkovat za jarní vánek, který proudí církví. A pak jedna otázka: **Proč***

jste se při promluvě v prezidentském paláci rozhodl, že doplníte slovo „genocida“? Myslíte si, že je užitečné, aby v souvislosti s touto bolestnou otázkou zavládl v oné komplikované oblasti pokoj?“

3. O genocidě

Papež: „Děkuji. Když se v Argentině mluvilo o vyhlazování Arménů, vždy se užívalo slova „genocida“. V buenosaireské katedrále jsme na třetí oltář v levé lodi umístili kamenný kříž na památku „arménské genocidy“. Na inauguraci přišli dva arménští arcibiskupové – apoštolské a katolické církve. Arcibiskup apoštolské církve pak v katolickém kostele sv. Bartoloměje dal vybudovat oltář věnovaný tomuto světcovi...**Jiné slovo (než genocida) jsem nikdy neznal, přicházím s ním.** Až po příjezdu do Říma jsem zaslechl jiné termíny jako „Velké zlo“ anebo „strašná tragédie“ – původní arménský výraz ale neumím vyslovit. Říkají mi, že mluvit o „genocidě“ je urážlivé a že je třeba používat ten druhý termín. **Odjakživa jsem mluvil o třech genocidách minulého století – vždy o třech. První byla arménská, druhou způsobil Hitler a třetí Stalin.** Jsou tři. A pak existují také jiné menší genocidy, kupříkladu v Africe, ale v souvislosti se dvěma světovými válkami zůstávají tyto tři. Zeptal jsem se tedy, proč nemohu používat slovo genocida. Řekli mi, že podle některých názorů není pravda, že tu došlo k genocidě. Jiný člověk – právník – mi sdělil něco velmi zajímavého: Slovo genocida, vysvětloval, je odborný výraz, který není synonymem „vyvražďování“. Je možné mluvit o vyhlazování, avšak **potvrzení genocidy obnáší povinnost reparací a podobně...To mi tedy řekl jeden právník.** Když jsem si vloni připravoval promluvu (*ke stému výročí genocidy Arménů, pozn. překl.*), všiml jsem si, že sv. Jan Pavel II. použil oba dva termíny – „Velké zlo“ i „genocida“. A mezi uvozovkami jsem ho tedy citoval. Nemělo to dobrý dopad – turecká vláda vydala prohlášení, během několika dní odvolala svého velvyslance – což je výborný člověk, pozval nás do Turecka! – který se opět vrátil před pár měsíci. Nastalo tedy období velvyslanceckého půstu (*smích*), ale právo na to má – právo na protest máme všichni, ne? Promluva v prezidentském paláci zprvu toto slovo neobsahovala – odpovím, proč jsem je dodal. Poté, co jsem vyslechl prezidentův projev, po svých minulých zkušenostech s tímto slovem a poté, co jsem je veřejně vloni vyslovil v bazilice sv. Petra, by vyznělo velmi podivně, kdybych alespoň nevyslovil totéž. Chtěl jsem nicméně zdůraznit ještě něco jiného a domnívám se, že jsem řekl: **„Při této genocidě, stejně jako při dalších dvou, velké světové mocnosti odvracely zrak“. V tom spočívá obvinění.** Za druhé světové války měly některé mocnosti fotografie železniční trati, která vedla do Auschwitz – mohly ji bombardovat, ale neudělaly to. Dám příklad – proč nikdo nemluví o arménské genocidě v kontextu první světové války a v rámci druhé světové války se mluví o střetu Hitlera se Stalinem a Jaltské konferenci, ale nikoli o lágrech? To je nutné vyzdvihnout a klást historické otázky: **Proč jste to vy, mocnosti, neudělaly? Neobviňuji, ptám se...**Je to zajímavé – pohledy byly upřené na válku a mnoho dalšího, ale onen národ? A pak – nevím, zda je to pravda, a velmi by mne těšilo, kdybych se to dozvěděl – **Hitler prý pronesl, když pronásledoval Židy: „Kdo si dnes vzpomene na Armény? Připravme stejný konec Židům!“.** Možná to není pravda, nýbrž pouhý klep, v každém případě jsem to zaslechl. Ať se tím zabývají historici a zjistí, zda je to tak. Myslím, že jsem odpověděl. Ono slovo (*genocida*) jsem však nikdy neřekl v urážlivém duchu, spíše ve snaze o objektivitu.“

Elisabetta Piqué z latinskoamerického deníku La Nación přiměla papeže okomentovat nedávný rozhovor s osobním sekretářem Benedikta XVI., mons. Gänsweinem, který mluvil o sdílení petrovské služby mezi aktivním a kontemplativním papežem. **„Jsou tedy dva papežové?“** – zeptala se.

O Benediktu XVI.

Papež: „V církvi byla doba, kdy existovali tři papežové! Nečetl jsem zmíněné tvrzení, protože jsem neměl čas. Benedikt je emeritní papež. **On sám 11. února (2013) jasně řekl, že 28. února odstupuje a že odchází do ústraní, aby pomáhal církvi modlitbou.** Benedikt XVI. žije v klášteře a modlí se. Mnohokrát jsem jej byl navštívit nebo mu telefonoval. Před několika dny mi poslal dopis, který nese jeho podpis a ve kterém mi přeje šťastnou cestu. A jednou či vícekrát jsem řekl, že považuji za milost mít v domě „moudrého dědu“. Řekl jsem to i před ním a on se tomu směje. On je pro mne emeritní papež a moudrý „děd“. Je to muž, který mi hlídá záda svojí modlitbou. **Nikdy nezapomenu na onu promluvu, kterou měl 28. února (2013).** »Jeden z vás se určitě stane mým nástupcem, kterému již nyní slibuji poslušnost« - řekl a tak učinil. Potom jsem slyšel, ale nevím, zda je to pravda – zdůrazňuji, že jsem slyšel, možná jsou to řeči, ale odpovídají jeho charakteru – že totiž někdo si k němu přišel stěžovat: „Tenhle nový papež atd.“ A on je vyprovodil ven! Tím nejlepším bavorským stylem: slušně, ale vyprovodil je: Pokud to není pravda, tak je to také dobře. Tento muž je však takový, je to správný, čestný a poctivý muž. Emeritní papež. Nevím, jestli si

vzpomínáte, jak jsem jednou veřejně poděkoval – bylo to myslím také na palubě letadla – za to, že Benedikt otevřel dveře pro emeritního papeže. Před sedmdesáti lety neexistovali emeritní biskupové. Dnes už jsou. Copak lze spolu s prodlužováním věku mít v církvi úřad i v pokročilém věku a se zdravotními obtížemi? **A on odvážně, s odvahou, modlitbou, věděním a teologií rozhodl otevřít tyto dveře. A myslím, že je to pro církev dobré. Je však jen jeden papež.** A dále – snad – jako u emeritních biskupů – neříkám, že jich bude mnoho, ale možná budou dva či tři emeritní papežové. Pozítří (v úterý 28.6.) bude 65. výročí jeho kněžského svěcení. Bude tam také jeho bratr Georg (jeho přítomnost ještě není potvrzena - pozn. vatikánského tiskového střediska), protože byli svěceni oba společně. A bude se konat malá připomínka spolu s představenými vatikánských úřadů a pár lidmi, jak si přeje. Tak to přijal, byť velmi zdráhavě, a já tam budu také. A něco také řeknu o tomto velkém muži modlitby, odvahy, kterým je emeritní, nikoli druhý papež. Je věrný svému slovu a je to Boží muž. Je velice inteligentní a pro mne je moudrý „děd“ v domě.“

Alexej Bukalov z ruské agentury Itar-Tass začal svoji otázku poděkováním za první návštěvu papeže na bývalém sovětské území. Jeho **otázka se týkala všepravoslavného sněmu, jehož konání papež velice vítal také na setkání s patriarchou Kirillem. „Co soudíte o tomto sněmu v dnešní situaci?“** – zeptal se.

5. O všepravoslavném sněmu

Papež: „Můj úsudek je pozitivní! Byl to krok vpřed. Ne na sto procent, ale krok vpřed. Důvody proč někteří chybějí, jsou míněny upřímně, a časem mohou být vyřešeny. **Ti čtyři, kteří se neúčastnili, chtěli sněm odložit na později. Myslím však, že první krok dělají, jak mohou. Jako děti, které nejprve chodí, jak mohou: po čtyřech, a nakonec učiní první kroky.** Já jsem rád. Mluvili jsme o mnoha věcech. Myslím, že výsledek je pozitivní. Pouhá skutečnost, že se tyto autokefální církve sešly, aby si ve jménu pravoslaví pohlédly do tváří, společně se modlily, mluvily spolu, možná prohodily nějakou anekdotu. To je velice pozitivní. **Děkuji Pánu. Příště se sejdou ve větším počtu.** Buď požehnán Pán!“

Edward Pentin, national Catholic Register:

*Svatý otče, zdá se, že stejně jako Jan Pavel II. **podporujete Evropskou Unii: chválil jste evropský projekt, když jste nedávno přebíral Cenu Karla Velikého.** Budí ve vás obavy to, že by Brexit mohl vést k desintegraci Evropy a možná i k válce?*

6. Brexit

Papež: „Válka už v Evropě je! Je tu atmosféra roztržky a nejen v Evropě, nýbrž i v jednotlivých zemí. Vzpomeňme například na Katalánsko, na Skotsko v loňském roce... Nechci tvrdit, že tyto roztržky jsou nebezpečné, avšak musíme je dobře prozkoumat a dříve než učiníme kroky směrem k rozdělení, vést důkladné rozhovory a hledat schůdná řešení. Nezkoumal jsem podrobně, jaké důvody vedly k tomu, že se Spojené království odhodlalo k tomuto rozhodnutí. **Některá rozhodnutí toho druhu – a myslím, že jsem o tom už kdesi mluvil – rozhodnutí o nezávislosti, jsou vedena touhou po emancipaci. Například všechny latinskoamerické země či africké státy se osamostatnily od madridské či lisabonské koruny, nebo v Africe od Paříže, Londýna, od Amsterodamu, Indonézie v první řadě...** Emancipace je pochopitelnější, protože ji motivuje jistá kultura, určitý způsob myšlení. Oproti tomu při secesi (odtržení části území státu a vznik státu nového) – a nemluvím ještě o Brexitu – mám na mysli Skotsko, jde o to, čemu se začalo říkat „balkanizace“ – a nechci nikoho urazit, používám pouze slovo, které užívají politici. Nechci se nijak dotknout Balkánců! Jde tu v podstatě o secesi, nikoli emancipaci, a na jejím pozadí jsou různá podání skutečnosti, kultury, nedorozumění, ale také mnoho dobré vůle. Jednu věc bych chtěl říci jasně: **pro mne jednota vždy znamená víc než konflikt, vždycky!** Jednota i bratrství však mohou mít nejrůznější výraz. A tady se dostáváme k Evropské Unii: jistě je lepší než nepřátelství nebo distancování. Řekněme, že **bratrství je lepší než distancování a mosty jsou lepší než zdi.** To všechno nás má vést k zamyšlení. Jednotlivá země se může na věc dívat tak, že je v Evropské unii, ale chce si zachovat některé své věci, svou vlastní kulturu. **Evropská unie by v sobě měla nalézt sílu – a nyní se dostávám k Ceně Karla Velikého – kterou měla ve svých počátcích. Jde o kreativitu a také o „zdravou nejednotnost“, totiž dopřávat větší nezávislost, větší svobodu jednotlivým unijním zemím. Promyslet jinou formu Unie, být kreativní.** Jde o kreativitu v nacházení pracovních míst, v hospodářství. Dnešní tekutá ekonomie v Evropě má za následek, že například v Itálii 40% mladých lidí od pětadvaceti let nemá práci! **Něco v té mohutné Unii nefunguje, ale nevylévejme s vaničkou i dítě... Snažme se věci zachraňovat a znovu vytvářet, protože nové tvoření lidských věcí – a také naší**

osobnosti, je proces, který má probíhat neustále. Dospívající člověk není totéž co dospělý nebo starý: je tímtež i není tímtež, neustále se znovu utváří. A to mu dává život a chuť žít, dává mu to plodnost. A to chci zdůraznit: **dvě klíčová slova pro Evropskou unii dnes jsou kreativita a plodnost. V tom je výzva.** Tak to přinejmenším vidím já.“

Tilamann Kleinjung – Adr (německý státní rozhlas):

*Svatý otče, mluvil jste dnes o darech, které církve společně sdílí. Za čtyři měsíce pojedete do Lund připomenout 500. výročí reformace. Myslím, že by to mohla být vhodná chvíle nemluvit pouze o zraněních na obou stranách, ale **uznat dary reformace a možná také - a to je heretická otázka - zrušit nebo odvolat exkomunikaci Martina Luthera či příležitost k nějaké podobné rehabilitaci.***

7. O reformaci

Papež: Myslím si, že úmysly Martina Luthera nebyly pomýlené. Byl to reformátor, některé jeho metody snad nebyly správné, ale v té době – čteme-li například dějiny sepsané Pastorem, Němcem luteránského vyznání, který posléze konvertoval, když si uvědomil realitu oné doby, a stal se katolíkem – vídíme, že **církev nebyla právě vzorem hodným následování. Byla v ní korupce, světskost, láska k penězům a k moci. A právě kvůli tomu on protestoval.** Byl inteligentní a rozhodl se udělat krok vpřed, když si ospravedlnil důvody svého počínání.

Dnes jsou luteráni, katolíci a všichni protestanti zajedno ohledně učení o ospravedlnění. V tomto tak důležitém bodě se nemýlil. On vytvořil lék pro církve a tento lék se konsolidoval ve status quo, v disciplínu, způsob jak věřit, jak pracovat, v liturgickou praxi. Nebyl sám, byl tady Zwingli, Kalvín – a kdo stáli za nimi? Světští vládci: „cuius regio eius religio“. Musíme se přenést do onoho historického okamžiku, jsou to dějiny, které není snadné pochopit. Není to snadné a věci se vyvíjely dále. **Dnes je mezi námi velmi dobrý dialog a dokument o ospravedlnění je jedním z nejbohatších ekumenických dokumentů, nejbohatších a nejhlubších.** Jsou tady však rozdělení, která si nesou jednotlivé církve. V Buenos Aires byly dva luteránské církve a každá měla svůj pohled na věc, **v samotné luteránské církvi není jednota.** Sice se respektují, mají se rády (ale nedívají se na věci stejně). Tato různorodost nám všem možná hodně uškodila a dnes se snažíme najít cestu k setkání po 500 letech. **Myslím, že se musíme společně především modlit. Modlitba je důležitá. Za druhé: pracovat společně pro chudé, pronásledované, pro mnoho lidí, kteří trpí, pro uprchlíky. Pracovat společně a společně se modlit. A teologové by měli společně zkoumat a hledat – ale to je dlouhá, předlouhá cesta.** Jednou jsem v žertu řekl, že vím, kdy nadejde okamžik plné jednoty. „Den po příchodu Syna člověka!“... Není známo, kdy nám Duch svatý dá tuto milost. Než k tomu dojde, musíme se modlit, mít se rádi a pracovat společně, především pro chudé, pro trpící, pro mír a mnoho dalších věcí. Postupovat proti zneužívání lidí... Je mnoho věcí, ve kterých pracujeme ruku v ruce.“

Cécile Chambraud – Le Monde:

*Svatý otče, **před několika týdny jste mluvil o komisi, která by se zabývala tématem diákonůk.** Chtěla bych se zeptat, zda tato komise už vznikla a jaké otázky bude řešit. A další věc: stává se, že komise slouží k tomu, aby se na problémy pozapomnělo. Není to také tento případ?*

8. O diákonkách a ženách vůbec

Papež: Jeden argentinský prezident říkal – a radil v tom smyslu dalším prezidentům – že pokud nechceš, aby se něco vyřešilo, máš vytvořit komisi! První, kdo byl touto zprávou překvapen, jsem byl já, protože rozhovor s řeholnicemi, který byl natočen a posléze zveřejněn v Osservatore Romano, byl v této věci úplně o něčem jiném: »Slyšely jsme, že v prvních stoletích existovaly jáhenky. Je možné toto téma prozkoumat? Ustanovit komisi?...« Nic víc. Takto se zeptaly, zdvořile a nejen zdvořile, ale také s láskou k církvi, jakou mají zasvěcené ženy. Já jsem pak vyprávěl, že jsem znal jednoho syrského teologa, který už zemřel a který připravil kritické vydání sv. Efréma v italštině. Jednou jsem s ním mluvil o diákonkách – když jsem přijížděl (do Říma) ubytovával jsem se na Via della Scrofa, kde on bydlel – a při snídani mi jednou řekl: »Ano, ale **nevíme dobře, kým byly, zda měly svěcení....**« **Zcela jistě šlo o ženy, které pomáhaly biskupovi a pomáhaly mu ve třech věcech: za prvé při křtu žen, protože se křtilo ponořením, dále při pomazání žen před a po křtu a za třetí – a to působí úsměvně – když přišla žena za biskupem se stížností, že ji muž bije, biskup povolával některou z těchto diákonůk, která prohlédla tělo ženy a hledala podlitiny, které by její slova dokázaly.** Toto jsem řekl: »zda lze prostudovat« – »Ano, řeknu na Kongregaci pro nauku víry, aby se ustanovila tato komise«. A den na to (v novinách) čtu, že církve otevírá bránu jáhenkám! **Opravdu**

jsem se trochu rozčilil na média, protože tohle není předávání pravdy lidem. Mluvil jsem s prefektem Kongregace pro nauku víry, který mě upozornil, že existuje studie (na toto téma) připravená Mezinárodní teologickou komisí v osmdesátých letech. Pak jsem hovořil s předsedkyní vyšších představených a řekl jsem jí: »Zašlete mi prosím seznam osob, které by podle vás mohly zasedat v této komisi.« A tento seznam mi přišel a podobný mi zaslal také prefekt. **Nyní leží na mém psacím stole, abych sestavil tuto komisi.** Myslím, že v 80. letech bylo toto téma dobře prostudováno a nebude tedy obtížné vrhnout světlo na tuto záležitost. Je tu však ještě jiná věc. **Před rokem a půl jsem ustanovil komisi teoložek, které pracovaly s kardinálem Rylkem (předsedou Papežské rady pro laiky) a udělaly pěkný kus práce.** Myšlení žen je totiž velmi důležité. Pro mne není ani tak důležitá funkce, jakou žena zastává, jako její způsob myšlení. Žena myslí jinak než muž. A nelze dospět k dobrému rozhodnutí, k dobrému a spravedlivému, aniž by se vyslechl hlas žen. V Buenos Aires jsem se někdy radil se svými poradci, vyslechl jsem (jejich názor) na určité téma a pak jsem si zavolal nějaké ženy a ty viděli věci v jiném světle. A bylo to velice obohacující – a rozhodnutí pak bylo velmi přínosné a krásné. **Chtěl bych se setkat s těmito teoložkami, které udělaly kus práce, která se ale teď zastavila, protože na dikasteriu pro laiky nyní probíhá změna, transformuje se. A já tak trochu čekám, až toto proběhne, abychom pokračovali v této druhé fázi práce nad otázkou diákonek.** Další věc ohledně žen- teoložek – a to bych chtěl zdůraznit: důležitější pochopit ženský způsob myšlení a pohledu na věci než funkce, kterou žena zastává. A zopakuji to, co vždycky říkám: **Církev je žena je to „ona“. A není to „stará panna“, je to žena vdaná s Božím Synem, jejím Ženichem je Ježíš Kristus.** Přemýšlejte o tom a pak mi řeknete, k čemu jste dospěla...”

Cindy Wooden – CNS, katolická agentura v USA

V minulých dnech německý kardinál Marx mluvil na velké a významné konferenci v Dublinu o církvi v moderním světě. Řekl tam, že katolická církev se má omluvit homosexuální komunitě, za marginalizaci těchto lidí. Ve dnech, které následovali po masakru v Orlando, leckdo mluvil o tom, že křesťanská komunita má něco společného s nenávisť k těmto lidem. Co si o tom myslíte?

9. Omluvit se homosexuálům?

Papež: Zopakuji to, co jsem řekl už při své první cestě a také to, **co říká Katechismus katolické církve: nemají být diskriminováni a musí být respektováni a pastoračně doprovázeni. Je možné odsuzovat – nikoli z ideologických důvodů, ale z důvodů řekneme politického chování, kvůli určitým manifestacím, až příliš urážlivým pro ostatní.** To se však přímo netýká tohoto problému: je-li problémem člověk, který je v této situaci, který má dobrou vůli a hledá Boha, kdo jsme my, abychom ho soudili? Musíme ho doprovázet dobře, v duchu toho, co říká katechismus. Je to zřejmé – Katechismus! Jsou tu pak tradice v některých zemích, v některých kulturách, které pohlížejí na tento problém s odlišnou mentalitou. **Já si myslím, že církev by se nejen měla omluvit – jak řekl ten kardinál „marxista“ (dodal se smíchem o kardinálovi Marxovi – pozn.překl.) – tomuto člověku, který je gay a kterého urazila, ale má se omluvit také chudým, ženám a dětem zneužívaným při práci, omluvit se za to, že žehnala mnoha zbraním.... Církev se musí omluvit za to, že se mnohokrát nezachovala (jak měla). A když říkám „církev“, mám na mysli křesťany. Církev je svatá, my jsme hříšníci! Křesťané by se měli omluvit za to, že nedoprovázali mnoho různých situací, mnoho rodin... Vzpomínám si na kulturu v Buenos Aires, když jsem byl dítětem, na uzavřenou katolickou kulturu – odtud pocházím! **Do domu rozvedené rodiny se nesmělo vstoupit!** Mluví o situaci před 80 lety. Kultura se, Bohu díky, změnila. Jako křesťané se musíme omluvit za mnoho věcí, nejen za toto. Jde o odpuštění a nejen omluvu! „Odpouštím, Pane!“ – to je slovo, na které zapomínáme. Nyní jsem tu za pastýře, a proto kážu! Je to pravda, **mnohokrát kněz vystupoval jako pán a ne jako otec, kněz, který deptá a nikoli kněz, který objímá, odpouští, těší....** Ale takových je také mnoho! **Mnoho nemocničních kaplanů, vězeňských kaplanů, mnoho svatých! Ale na ty není vidět, protože svatost je cudná, skrývá se.** Naopak křiklavá je bezostyšnost, je křiklavá, a vystavuje se na odív. V mnoha organizacích jsou lidé dobří a jiní nepříliš dobří, nebo lidé, kterým dáš naditou peněženku a oni se pak dívají jinam, jako mezinárodní mocnosti vůči třem genocidám. **Také my křesťané – kněží, biskupové – jsme to dělali, ale my křesťané máme také Matku Terezu z Kalkaty a mnoho takových Terez z Kalkaty! Máme mnoho sester v Africe, mnoho laiků a mnoho svatých sezdaných párů! Zrno a koukol! Ježíš říká, že tak vypadá Království.** Nesmíme se pohoršovat nad tím, že tomu tak je. Musíme se modlit, aby Pán působil tak, aby tento koukol vymizel a bylo více zrna. Život církve však vypadá takto. Nelze stanovovat hranice. Všichni jsme svatí, protože všichni máme ve svém nitru Ducha**

svatého, ale jsme – my všichni – hříšníci. Já jako první. Rozumíme si? Děkuji. Nevím, zda jsem odpověděl... **Nejen omluva, ale odpuštění!**"

Poslední otázku položil ředitel tiskového střediska, který obrátil pozornost k nadcházející cestě do Polska na Světové setkání mládeže v Krakově. V souvislosti s papežovou návštěvou v Památníku genocidy Arménů, kde papež nepronesl žádnou řeč, zmínil otec Federico Lombardi **chystanou návštěvu v Auschwitz a Birkenau**: „Slyšel jsem, že si přejete prožít tento moment v podobném ztišení, a chci se proto zeptat, zda **pronesete nějakou promluvu anebo se budete pouze mlčky modlit?**"

10. Chystaná návštěva v Auschwitz

Papež: „Před dvěma roky v Redipuglii na připomínce stého výročí Velké války jsem jednal podobně. V Redipuglii (na hřbitově) jsem setrval v tichu. Potom byla mše a na mši kázání, ale to byla jiná věc. Ztišení. Dnes ráno jsme viděli... Bylo to dnes? (O. Lombardi: Ne, včera). Chtěl bych na toto místo hrůzy jít bez promluv, sám a jen s pár lidmi nezbytného doprovodu. .. Novináři tam jistě nějací budou. Ale bez nějakých pozdravů s někým apod. Ne, ne. **Vstoupit sám a modlit se, aby mi Pán dal milost plakat.**"

28.6.2016

Benedikt XVI.: Spíše než vatikánské zahrady je Vaše dobrota místem, kde bydlím a jsem chráněn

Vatikán. Před 65 lety na slavnost sv. Petra a Pavla 29. června roku 1951 přijal kněžské svěcení Joseph Ratzinger, dnes emeritní papež Benedikt XVI. Při té příležitosti pozval dnes papež František svého předchůdce do Klementinského sálu Apoštolského paláce k slavnostnímu obřadu v úzkém kruhu nejvyšších představitelů římské kurie.

Slova **papeže Františka** vám přinášíme v plném znění:

Svatosti,

slavíme dnes příběh povolání, jež se započalo před pětadesáti lety vašim kněžským svěcením, které se odehrálo ve freisingské katedrále 29. června 1951. Co je leitmotivem, který prochází tímto dlouhým příběhem a od prvopočátku až podnes v něm zaznívá stále více?

*V jednom z mnoha krásných textů, které jste věnoval kněžství, zdůrazňujete, že **když Ježíš***

definitivně povolává Šimona, pohlédne na něho a zeptá se jej v podstatě pouze na jedinou věc: „Miluješ mě?“ To je krásné a pravdivé! Protože právě zde - říkáte - **v onom „miluješ mě“ Pán zakládá povolání pást ovce.** Jedině totiž chováme-li lásku k Pánu, může On skrze nás pást své ovce: „Pane, ty víš všechno, ty víš, že tě miluji“ (Jan 21, 15-19). To je ten tón, procházející životem plně věnovaným kněžské službě a teologii, který jste nikoli náhodou definoval jako „hledání milovaného“. Vždy jste dosvědčoval a dosvědčujete ještě dnes, že **tím rozhodujícím v našich dnech – ať už jsou slunečné či pošmourné – tím, od čeho se odvíjí také všechno ostatní, je to, zda je Pán skutečně přítomen, zda po něm toužíme, zda jsme mu vnitřně blízcí, zda ho milujeme, zda v něho opravdu hluboce věříme a v této víře jej opravdu milujeme.** Tato láska k němu je tím, co skutečně naplňuje srdce, tato víra v něho tím, co nám dovoluje kráčet s jistotou a v pokoji po vodách, dokonce i uprostřed bouře, tak jak se to přihodilo Petrovi. Tato láska k Němu a víra v Něho je tím, co nám dovoluje hledět do budoucnosti nikoli se strachem či nostalgií, nýbrž s radostí, a to i navzdory již pokročilým letům našeho života.

Když tedy dnes prožíváte a dosvědčujete tak intenzívním a zářným způsobem to jediné, co je skutečně rozhodující – totiž mít pohled a srdce obrácené k Bohu – pokračujete, Svatosi, ve službě církvi, nepřestáváte se opravdu mocně a s moudrostí podílet na jejím růstu a činíte tak z malého kláštera Mater Ecclesiae ve Vatikánu, který se tak ukazuje být něčím zcela jiným než zapomenutým koutem, do něhož dnešní kultura odpisu vykazuje lidi, kterým s přibývajícimi lety ubývá síl. Je tomu přesně naopak – a dovolte, aby to se vši důrazností řekl Váš nástupce, který si zvolil jméno František! Duchovní pouť sv. Františka začala sice u sv. Damiána, ale skutečně milovaným místem a pulsujícím srdcem řádu, místem, kde jej založil a kde nakonec odevzdal svůj život Bohu, byla Porziuncola, „malý díleček“, koutek u Matky Církve, u Marie, kterou pro její tolik pevnou víru a život žitý tak plně z lásky a v lásce s Pánem, budou blahoslavít všechna pokolení.

Prozřetelnost tak chtěla, abyste Vy, drahý spolubratře, dospěl na místo, které lze označit za „františkánské“ v pravém slova smyslu, z něhož vyzařuje pokoj, mír, síla, důvěra, zralost, víra, oddanost a věrnost, které jsou pro mě velmi dobré a dodávají mnoho sil mně samému a celé církvi. A

dovolím si také dodat, že od Vás vychází zdravý a radostný smysl pro humor.

Přání, s nímž bych rád uzavřel, je proto přáním, se kterým se na Vás obracím společně s námi všemi a s celou církví: abyste, Svatosti, mohl i nadále pociťovat ruku Milosrdného Boha, která Vás podpírá, abyste mohl zakoušet a dosvědčovat Boží lásku a abyste spolu s Petrem a Pavlem mohl nadále jásat ve veliké radosti na cestě k cíli své víry (srov. 1 Petr, 1,8-9; 2 Tim 1, 4)."

Po papeži Františkovi se ujal slova **kardinál Gerhard Müller**, prefekt Kongregace pro nauku víry. Připomněl, že iniciátorem dnešního setkání byl František osobně a také to, že k této příležitosti byla vydána vícejazyčná kniha nazvaná *Vyučovat a učit se Boží lásce*, obsahující texty Josepha Ratzingera o kněžství.

„Zde je v podstatě řečeno všechno: jsme povolání vyučovat tomu, co jsme se sami vyučili od Boží lásky. Této Lásce jste byl svěřen před pětadesáti lety skrze kněžskou pečeť, spolu se svým bratrem Georgem, na slavnost sv. Petra a Pavla ... Tento svátek obou apoštolů již předznamenával podstatné rysy vaší služby: hlásat Boží slovo a upevňovat své bratry ve víře. Čas posléze podivuhodným způsobem odhalil to, co se tehdy tajemně ohlašovalo.“

Děkan kardinálského kolégia, **kardinál Angelo Sodano**, pak vystoupil jménem všech svých spolubratří v této službě po boku Petrova nástupce. Ve svém *laudatiu* předestřel před přítomné podrobnosti z kněžského svěcení Josepha Ratzingra, jak je znal z jeho vyprávění. Spolu s bratřími Ratzingrovými tehdy přijalo kněžské svěcení z rukou kardinála Faulhabera dalších 42 bohoslovců. Kardinál Sodano vzpomínal, jak se Benedikt XVI. v roce 2006 na místě svého svěcení v katedrále ve Freisingu s dojetím vracel k onomu okamžiku. Mluvil o tom, jak si za zpěvu litaní uvědomoval, že nejsme sami, že s námi kráčí velký zástup světců, ale také světci ještě živí, věřící dneška a zítřka, kteří nás podporují a doprovázejí...

„Pak nastalo vkládání rukou a když nám kardinál Faulhaber řekl: „Už vás nenazývám služebníky, nýbrž přáteli, zakusil jsem, že kněžské svěcení je jakási iniciace do společenství Ježíšových přátel, kteří jsou povolání zůstat s Ním a hlásat jeho poselství“ (Osservatore Romano, 16. září 2006). Popsal jste pak povahu tohoto poselství, které jsou kněží povolání šířit ve světě, a shrnul jste je do dvou vět: kněz má přinášet lidem dneška „Boží světlo a Boží lásku“. Ve své homilii jste připojil naléhavou pobídku adresovanou přítomným kněžím, aby přinášeli světu Kristovo světlo a lásku se stejným smýšlením jako Ježíš. Jde o koncept vyjádřený apoštolem Pavlem v listu Filipánům (Flp 2, 5-8). Je to Kristovo smýšlení, které s sebou nese velkou lásku k těm, kdo jsou vzdálení, k chudým, nemocným, starým lidem a dětem.“

Kardinál Sodano v závěru poděkoval za Benediktův příslib, že i po svém odchodu z činného úřadu, bude pokračovat v naplňování své služby novým způsobem, a díky tomu zůstává stále nablízku svou modlitbou a láskou.

Benedikt XVI. na slova, která zazněla, **spatra odpověděl:**

„Svatý otče, drazí bratři,

*jeden bratr, vysvěcený před 65 lety spolu se mnou, se rozhodl napsat na obrázek připomínající první mši pouze – pomíneme-li jméno a data – jediné řecké slovo: „Eucharistomen“, v přesvědčení, že toto slovo v mnoha svých dimenzích je již vším, co je možné v té chvíli vyslovit. „Eucharistomen“ znamená prosté lidské děkuji, děkuji všem. **Děkuji především Vám, Svatý otče! Vaše dobrota mě od prvního okamžiku vašeho zvolení v každé chvíli mého zdejšího života zasahuje a skutečně mě vnitřně nese.** Spíše než Vatikánské zahrady se svou krásou je Vaše dobrota místem, kde bydlím, kde se cítím chráněn. Děkuji také za slova poděkování, za všechno. A doufejme, že budete moci pokračovat spolu s námi se všemi na této cestě Božího milosrdenství, a ukazovat Cestu Ježíše, k Ježíši, k Bohu.*

Děkuji také Vám, eminence – dodal směrem ke kardinálu Sordanovi – za Vaše slova, která se skutečně dotkla srdce: „Cor ad cor loquitur“. Zpřítomnil jste jak chvíli mého kněžského svěcení, tak také moji návštěvu ve Freisingu v roce 2006, kde jsem ji znovu prožil. Mohu pouze dodat, že takto, těmito slovy, jste interpretoval to, co je pro mou vizi kněžství a mou činnost podstatné. Jsem vám vděčný za pouto přátelství, které trvá dodnes a už dlouhou dobu, od střechy ke střeše – připomněl s odkazem na blízkost jejich příbytků vzdušnou čarou - zůstává jakoby přítomné a hmatatelné.

Děkuji Vám, kardinále Müllere, za Vaši práci, kterou věnujete prezentaci mých textů o kněžství, ve kterých se snažím pomáhat také spolubratřím, aby vždy znovu vstupovali do tajemství, v němž se Pán svěřuje našim rukám.

„Eucharistomen“ - můj přítel Berger chtěl tenkrát poukázat nejen k dimenzi lidského děkování, ale přirozeně na hlubší slovo, které skrývá a které se objevuje v liturgii a v Písmu, ve slovech „gratias agens benedixit fregit deditque“. **„Eucharistomen“ nás odkazuje na onu skutečnost díkuvzdání, na novou dimenzi, kterou jí dal Kristus. On proměnil v díkuvzdání, a tedy v požehnání, kříž, utrpení a všechno zlo světa. A takto zásadním způsobem předpodstatnil život a svět a dal nám – a dává nám každý den – Chléb pravého života, který přemáhá svět díky síle Jeho lásky.**

Na závěr se svěřme tomuto Pánovu „děkuji“, abychom takto skutečně obdrželi novost života a napomáhali k předpodstatňování světa, aby nebyl světem smrti, nýbrž života, světem, v němž láska zvítězila nad smrtí.

Děkuji vám všem. Pán nám všem žehnej!

Děkuji, Svatý otče.“

29.6.2016

Papež: Církev je neustále pokoušena uzavírat se do sebe před nebezpečími

Vatikán. Ve vatikánské bazilice sloužil dnes dopoledne Petrův nástupce mši svatou. Na slavnost svatých apoštolů Petra a Pavla papež každoročně koncelebruje s novými metropolitními arcibiskupy a žehná jejich pallia, která jsou znamením zvláštního spojení s Petrovým nástupcem. Dnes je od papeže převzali a na ramena jim je později slavnostně vloží apoštolský nuncius v jejich sídlech za účasti věřících jejich arcidiecézí. Letošní bohoslužby v bazilice sv. Petra se účastnilo celkem 25 nových arcibiskupů z pěti kontinentů.

Slavnost svatých římských patronů má každoročně také ekumenický rozměr, protože na papežské bohoslužbě je přítomna také pravoslavná delegace konstantinopolského patriarchy. Tříčlennou delegaci letos vedl pravoslavný bostonský metropolita Metoděj.

Papež František ve své homilii rozjímal o ústředním binomickém pojmu *uzavřenosti/otevřenosti*, jak jej podávají dnešní liturgická čtení.

„*Evangelium, které líčí (Mk 16,13-19) Petrovo vyznání víry a následné poslání, jež mu svěřil Ježíš, nám ukazuje, že život Šimona, galilejského rybáře – stejně jako každého z nás – se otevírá a plně rozvíjí přijetím milosti víry od Boha Otce. Šimon se potom vydává na dlouhou a tvrdou cestu, která jej přiměje vyjít ze sebe samého, ze svých lidských nejistot, zejména ze své hrdosti smíšené s odvahou a s velkodušným altruismem. Na této cestě jeho osvobození je rozhodující Ježíšova modlitba: „Já jsem za tebe prosil, aby tvoje víra nezanikla“ (Lk 22,32). A podobně rozhodující je Pánův pohled plný soucitu poté, co jej Petr třikrát zapřel, pohled, který se dotkl jeho srdce a uvolnil slzy lítosti (srov. Lk 22,31-62). Šimon Petr byl tedy vysvobozen z vězení svého hrdého a bojácného já a překonal pokušení uzavřít se Ježíšovu povolání následovat Jej cestou kříže. V pasáži, která následuje po dnešním čtení ze Skutků apoštolů, se objevuje jedna podrobnost, která stojí za povšimnutí (srov. Sk 12, 12-17). Když Petr zázračně vyvázl z Herodova vězení, odebral se do domu matky Jana řečeného Marek. Zaklepal na dveře, a zevnitř odpověděla služka jménem Rhode, která poznala Petrův hlas, ale místo aby otevřela dveře, nevěřicně a zároveň pro samou radost běžela o tom nejprve povědět paní domu. Tento příběh může vypadat komicky, mohl by dát vznik pojmu „Rhodin komplex“. Umožňuje nám vnímat ovzduší strachu, v němž vězela křesťanská obec, zavřená v domě a uzavřená rovněž Božím překvapením. Petr klepe na dveře a služka si řekla: „Hleďme!“ Ovládl ji radost i strach. Otevřít či neotevřít? A on je v nebezpečí, protože jej může zatknout policie. - **Strach nás vždycky brzdí, uzavírá nás Božím překvapením. Tato podrobnost vykresluje pokušení, kterému je církev neustále vystavena, totiž uzavírat se do sebe před nebezpečími. I tady však existuje skulina, kterou může proniknout Boží zásah. Lukáš praví, že v tom domě bylo „mnoho věřících, kteří se modlili“ (v. 12). Modlitba umožňuje milosti otevřít východisko: z uzavřenosti k otevření, ze strachu k odvaze, ze sklíčenosti k radosti. A můžeme dodat z rozdělení k jednotě.“***

30.6.2016

Papež: Ježíš od nás chce skutky milosrdenství

Vatikán. Na Svatopetrském náměstí se dnes dopoledne sešlo přibližně 30 tisíc lidí na mimořádné generální audienci, jež byla poslední před prázdninovou přestávkou, která potrvá až do středy 3. srpna. Dnešní papežova promluva měla dvě části. První byla součástí cyklu katechezí věnovaných probíhajícímu Svatému roku a druhou část tvořila bilance papežovy cesty do Arménie.

Tématem katechetické promluvy papeže Františka byly skutky milosrdenství, jak jsou vypočítány v Matoušově evangeliu (25,31-36), kde Ježíš popisuje průběh posledního soudu. „Milosrdenství bez skutků je mrtvé,“ parafrázoval papež v úvodu známý výrok apoštola sv. Jakuba (2, 17). Svoji katechezi pak končil slovy:

„Kolik jen existuje podob Božího milosrdenství vůči nám! A kolik tváří se podobně obrací na nás, aby se jim dostalo milosrdenství od nás. Kdo zakusil ve svém vlastním životě milosrdenství Otce, nemůže zůstat necitlivý k potřebám bratří. Ježíšovo učení, kterému jsme naslouchali, neponechává únikové cesty. Měl jsem hlad a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň a dali jste mi napít, byl jsem nahý, uprchlík, nemocný, vězněný a pomohli jste mi (srov. Mt 25,35-36). Nelze se vykrucovat tváří v tvář hladovějícímu člověku: je třeba mu dát najíst. To nám říká Ježíš! Skutky milosrdenství nejsou teoretickým tématem, nýbrž konkrétním svědectvím. Zavazují vyhrnout si rukávy a mírnit strádání. V důsledku změn našeho globalizovaného světa se určité druhy materiální a duchovní chudoby rozmohly: dejme tedy prostor fantazii lásky, abychom rozpoznali nové způsoby činnosti. Tak se bude cesta milosrdenství stále více konkretizovat. Od nás se proto žádá, abychom bděli jako hlídky a nestalo se, že tváří v tvář chudobě, kterou produkuje kultura blahobytu, zraky křesťanů ochabnou a ztratí schopnost zaměřit se na to, co je podstatné. Co to znamená zaměřit se na podstatné? Zaměřit se na Ježíše, hledět na Ježíše v hladovějícím, vězněném, nemocném, nahém a nezaměstnaném, který se musí starat o rodinu. Vidět Ježíše v těchto našich bratřích a sestrách, vidět Ježíše v tom, kdo je osamocen a sklíčen, kdo chybí a potřebuje radu, kdo má zapotřebí vydat se na cestu s Ním a cítit, že je doprovázen. Toto jsou skutky, které od nás Ježíš chce. Vidět Ježíše v nich, v těchto lidech. Proč? Protože Ježíš se tak dívá na mne a na nás všechny.“

30.6.2016

Zemřel Bud Spencer: Na kordy s každým, kromě Pána Boha

Svět obletěla zpráva o smrti Buda Spencera, jednoho z nejoblíbenějších italských herců. Carlo Pedersoli, jak znělo jeho občanské jméno, odešel na věčnost v Římě ve věku 86 let (27. června). Nejprve držitel italského rekordu v plavání na 100m volným stylem, později herec, často ve společnosti Terence Hilla, ztělesňoval ve sto třicítce svých filmů hromotluka se zlatým srdcem, kterého publikum milovalo. V titulech jeho filmů se často ozývaly „duchovní“ narážky: Bůh odpouští, já ne (1967), Také andělé jedí fazole (1973), Nastav druhou tvář (1974)... Málokdo však ví, že Bud Spencer, který si ve filmovém světě razil cestu životem pěstmi a bavil tak publikum, mohl být na kordy s leckým, ne však s Pánem Bohem. Naopak, na rozdíl od mnoha svých kolegů předstírajících alergii na všechno posvátné, protože pravá kinematografie přece musí být laická, Bud Spencer se za víru, kterou přijal od svých neapolských rodičů, nikdy nestyděl:

„Já musím věřit, že existuje nějaká osoba, v mém případě je to Bůh. Ve chvíli, kdy si jako dospělý uvědomím, že jsme uprostřed moře věcí, které jsou daleko větší než my, musím se chytit Boha. S nadějí, že ve chvíli, kdy mě zavolá, všechno pochopím. Protože dnes není rozumět ničemu...“

Před několika lety řekl, že se smrti nebojí, ale jako katolík je spíš zvědavý. **„Život není v našich rukou, dříve či později staneme před Nebeským Otcem. K stáří stále více potřebuji náboženství, potřebuji víru. Věřím v Boha a to mě zachraňuje.** A modlím se,“ řekl Bud Spencer. A na dotaz novináře, co a s kým by chtěl jíst před smrtí, odpověděl: **„Špagety. S Ježíšem Kristem“.**